

◀ yeni sürece sürüldeme tehlikesine dikkat çekmek yerinde olacaktır. Bu tür bir vekâlet savaşı, Kafkaslar bölgesinde tarihin geri dönmesi ve bölge güçleri arasında ciddi bir çatışma ve gerginlik döneminin başlamasına neden olacaktır. Bu durum, Rusya ve İran ekonomilerine çok büyük zarar vereceği gibi, yeni dünya düzeni ile bölgedeki demokrasi ve liberal ekonomi modellerinin çökmesine, AB'nin sonsuza dek Rusya'nın enerji tekeline bağımlı kalmasına neden olabilecek bir felaket senaryosu olarak tanımlanabilir.

Son olarak, Orta Asya-Hazar Bölgesi enerji kaynaklarının AB ve Batı dünyasına açılımını sağlayan "Batı Koridoru" ABD'nin en önemli enerji stratejilerinin çıkışı olup, enerji güvenliği açısından NATO'yu da yakından ilgilendiren hayati bir meseledir. İkinci alternatif ise, Ermenistan'ın, Kremlin'in çekim gücünden sıyrılıp, Batı demokratik dünyasında, "AB-NATO ittifakına" katılmasıdır. Barış ve savaş ile fakirlik ve zenginlik arasındaki deplkemin yine enerji hatları politikalarında şekilleneceğini gösteren mesajlar dünya liderlerine veriliyor. Umarız, Kafkaslarda silahların yerini barış ve sağduyu alır. Zira Kafkaslarda yaşayan halklar, Rusya toplumu başta olmak üzere, komünizmin 80 yıllık baskısından sonra barışa, demokrasiye, özgürlüğe, refaha doğru yelken açmak istiyorlar ve bu gemiyi geri döndürmek kolay gözüküyor. —*HASEN Dış Politika ve Güvenlik Uzmanı ve Özyeğin Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mesut Haklı Çaşın*

Sözün Özü: Azerbaycan ve Ermenistan arasındaki gerginlik hızlıca çözülmediği takdirde tüm dünya için tehlikeli bir sorun haline gelebilir.

Rekabet

Tetikte Komisyon'un Rekabetten Sorumlu Üyesi, Namlunun Ucunda İse Google

▶ "Bilişim devi ile AB'nin rekabetten sorumlu makamları çetin bir çatışma içerisine girecek"

▶ Google'ın kendi uygulamalarını önplana çıkarması, AB rekabet otoritelerinin şimşeklerini üzerine çekti

AB kasabası her zamankinden hareketli. Trafik hiç bu kadar yoğun olmamıştı. Sokağın başında kasabanın şerifi, Avrupa Komisyonu'nun Rekabetten Sorumlu Üyesi Margrethe Vestager, aynı zamanada Danimarka'nın eski Ekonomi ve İçişleri Bakanı. Vestager, Danimarka siyasetinin son dönemdeki en güçlü kadın figürü olarak anılıyor. Sokağın diğer ucunda ise kasabanın en azılısı, Avrupa'da internet arama motoru piyasasının yüzde 90'ından fazlasını elinde tutan Google var. Karşı karşıya gelmeye hazırlanıyorlar. Google, Vestager'in radarına giren tek büyük firma değil. Avrupa Komisyonu, geçtiğimiz yıl Amazon, Apple, Gazprom ve Starbucks gibi çok uluslu 21'inci yüzyıl devlerine yönelik de soruşturmalar yürütmüş; hatta Fiat ve Starbucks on milyonlarca avro tutarında cezaya çarptırılmıştı. Fakat uzmanların hemfikir olduğu nokta şu: 1990'larda IBM, 2000'lerde Microsoft'un ardından bir kez daha döneminin bilişim devi ile AB'nin rekabetten sorumlu makamları çetin bir çatışma içerisine girecek.

Mart ayının ortasından bu yana, the Guardian, Politico, the New York Times, Wall Street Journal gibi AB ve ABD merkezli medya kuruluşları, yakın gelecekte Vestager'in, Google'a karşı taaruza geçeceği yönünde haberleri köşelerine taşıyor. Vestager, 2015 yılının başından beri devam eden soruşturmalarla, aslında uzun süredir Google'ın AB rekabet hukukuna aykırı tutumlar sergilediğine ilişkin veri ve dayanakları bir araya getiriyor. Halihazırda süren soruşturmalar, internet devinin rekabet hukukunu iki alanda ihlal edip etmediğini inceliyor. Kendi alışveriş hizmet portalını (Google Shopping) ve navigasyon gibi bir takım diğer hizmetlerini, arama motorunda benzer nitelikteki rakip hizmet sağlayıcıların internet sitelerinden daha önde gösteriyor olduğu, Google'a karşı yöneltilen ilk iddiayı oluşturuyor. Google'ın, Komisyon'un radarına girmesine sebep olan, rekabetle bağlantılı esas konu ise, pazarının yüzde 80'ini elinde bulunduran, Google'ın Android adlı mobil işletim sistemi ve mobil aramalar.

Linux çekirdeğini kullanan ve Google, Open Handset Alliance ile özgün yazılımcılar tarafından geliştirilen Android işletim sistemine sahip telefonlarda, son rakamlara göre 1 milyonun üzerinde uygulama

bulunuyor. Pazarda domine edici varlığını koruyan Android telefonlar, yüksek uygulama çeşitliliğine rağmen, Google ve telefon üretici firmalar arasında yapılan anlaşma gereği tüketicilere çeşitli Google uygulamaları yüklenmiş şekilde teslim ediliyor. Ürün pazarında yüzde 80 oranında hakimiyetini koruyan bir platformda, geliştirici firma olan Google'ın kendi uygulamalarını önplana çıkarması, 1 milyondan fazla uygulamanın bulunduğu bir yapıda, AB'nin rekabet otoritelerinin şimşeklerini üzerine çekmiş durumda.

Geçtiğimiz dönemde PRISM ve Snowden skandalıyla AB vatandaşlarının ve liderlerinin kişisel verilerinin çevrimiçi yollarla ABD istihbarat birimlerine taşındığı yönündeki tartışmalar, ABD merkezli bilişim firmalarının kredibilitelerini olumsuz etkilemişti. Bununla birlikte AB'nin dijital tek pazara yönelik agresif tutumu ve ABAD kararıyla, AB-ABD arasındaki ticari amaçlı kişisel veri paylaşımının durdurulması gibi gelişmeler, AB'deki kapalı tutumun ve Google'a karşı yürütülecek olası bir mücadelenin tonunun sert olabileceğinin habercisi. Öte yandan Komisyon'un 1970'lerden bu yana tekelleşmenin istismarına ilişkin AB mahkemelerinde hiçbir davayı kaybetmemiş olduğu ve son dönemde AB sivil toplumunda kişisel verilerin korunmasına ve dijital gizliliğe yönelik yoğun meyil de dikkate alındığında, şüphesiz ki TTYO müzakerelerinde çetrefilli bir diğer turun geride bırakıldığı dönemde Vestager'in hamlelerini yakından takip etmek gerekiyor.

Uluslararası basına yansıdığı üzere Komisyon, pazar payı sahibi diğer küresel bilişim devlerinden, Google'a ilişkin şikayetlerini kamuoyu ile paylaşabilecek ve şirket sırrı içermeyen bir formatta Komisyon yetkililerine iletmelerini talep etti. Pek çoklarına göre bu, Vestager'in son taaruz öncesi cephanesini güçlendirme hamlesi olarak görülüyor. Bizler de kasabada işler karışmadan önce sokağın kenarında son gelişmeleri takip ediyoruz.

—*İKV Uzman Yardımcısı Ahmet Ceran*

Sözün Özü: Android işletim sistemine sahip telefonlarda Google'ın kendi uygulamalarını önplana çıkarması AB Rekabet Komisyonunun dikkatini çekti.